

«Перспективи розвитку інституту митних брокерів в Україні»

Нормативна база

1. **Митний кодекс України**: кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI.
2. **Про ліцензування певних видів господарської діяльності**; Закон від 01.06.2000 № 1775-III (втратив чинність).
3. **Про ліцензування видів господарської діяльності**; Закон від 02.03.2015 № 222-VIII.
4. **Про діяльність митних брокерів**; Наказ Мінфін №693 від 04.08.2015 №1036/27481.
5. **Про надання дозволів на здійснення митної брокерської діяльності**; Наказ ДФСУ, Державної прикордонної служби України від 19.06.2015 №441/255АГ.

В розвитку вітчизняного законодавства, що регулює договірні відносини з декларування товарів, можна виділити такі основні етапи:

1. З 24 серпня 1991 р. до вступу в силу МКУ (1 січня 1992 р.). Україна використовувала нормативні акти колишнього Союзу РСР. Чинні на той час норми не дозволяли здійснювати ЗЕД суб'єктам господарювання повною мірою, існувала певна монополізація договірного декларування товарів, що переміщуються через кордон.
2. З 1 січня 1992 р. Надання недержавним юридичним особам-підприємствам (допущеним митницею до декларування) права на договірній основі надавати послуги з декларування товарів при їх переміщенні через кордон. Але не визначався вид цивільно-правового договору, на підставі якого здійснювалось декларування товарів, не визначались права і обов'язки сторін:
 - 2.1. договірне декларування товарів здійснювалось такими учасниками правовідносин як митні брокери на підставі Положення про діяльність митних брокерів. Чинний Митний кодекс України не передбачав такого учасника як митний брокер;
 - 2.2. митні брокери, як суб'єкти права "зникають", і з'являються особи, які здійснюють декларування товарів на підставі договору. Посередницька діяльність митного брокера віднесена до діяльності, здійснення якої вимагає отримання ліцензії.

Продовження

3. Вступ в силу нового МКУ (з 1.01.2004 р.). Визначення законодавцем виду цивільно-правового договору, на підставі якого надаються послуги з декларування товарів - договір доручення, а також встановлення на рівні кодексу такого учасника правовідносин як митний брокер (посередник). Митний брокер здійснює брокерську діяльність відповідно до норм МКУ та ліцензійних умов.

4. Вступ в силу нового МКУ (з 01.06.2012 р.). Зникає приставка «посередник» біля визначення поняття митного брокера. Введення поняття агента з митного оформлення. Митний брокер здійснює брокерську діяльність відповідно до норм МКУ та ліцензійних умов. Взаємовідносини митного брокера з особою, яку він представляє, визначаються відповідним договором (яким саме - не вказано).

Стаття 416 МКУ 2012 р. Митний брокер

- ▶ Митний брокер - це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.
- ▶ Митний брокер провадить митну брокерську діяльність у будь-якому органі ДФСУ.
- ▶ Митний брокер сполучною ланкою між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та митними органами.
- ▶ Інститут митного брокера існує в усіх економічно розвинених країнах світу.

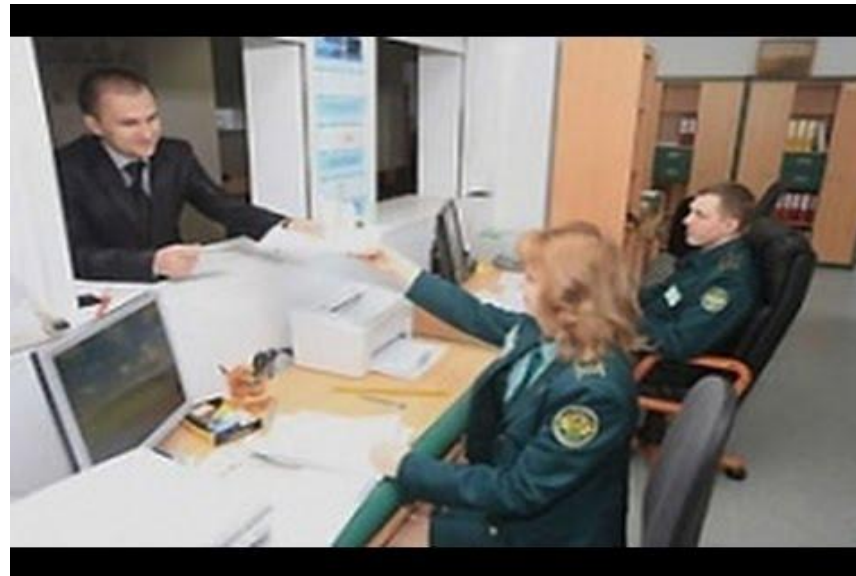
Стаття 418 МКУ 2012 р.

Агент з митного оформлення

Агент з митного оформлення - це фізична особа - резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням органу доходів і зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення.

Агент з митного оформлення має право виконувати свої функції з пред'явлення органу доходів і зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення, у будь-якому органі ДФС.

Останні нововведення

- ❑ З 00:00 28.06. 2015 ліцензування митної брокерської діяльності припинене.
- ❑ Всі раніше видані ліцензії на цей вид діяльності стануть недійсними.
- ❑ Ліцензійні умови втрачають свою силу. Зокрема скасовуються договору страхування професійної діяльності митного брокера.
- ❑ Продовжити займатися митним оформленням вантажів на підставі договору зможуть лише ті суб'єкти, які на цей момент мали безстрокові ліцензії.
- ❑ На здійснення митної брокерської діяльності потрібен дозвіл, що надається ДФС та Адміністрацією Держприкордонслужби після подання до них відповідної заяви.
- ❑ Термін дії дозволу необмежений. Збори і платежі за її видачу не передбачено.

Правове забезпечення діяльності митних брокерів є важливим фактором який впливає на:

- 1) здійснення зовнішньоторговельної діяльності держави та зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання;
- 2) забезпечення процесу проходження митних процедур у зв'язку з тим, що митні брокери функціонально забезпечують проходження митних формальностей;
- 3) реалізацію прав суб'єктів господарювання на підприємницьку діяльність у галузі митної справи, в тому числі, на митну брокерську діяльність;
- 4) визначення сукупності прав та обов'язків митних брокерів як учасників митних правовідносин.

- ▶ Митна брокерська діяльність в Україні динамічно розвивається.
- ▶ Про це свідчить реєстр підприємств, що здійснюють митну брокерську діяльність.

- ▶ Станом на 05 жовтня 2015 року в Україні 3885 підприємств мали дозвіл на провадження митної брокерської діяльності в Україні.
- ▶ Наразі йде процес оформлення дозволів суб'єктами господарської діяльності, які планують стати митним брокером і тими брокерами, які мали ліцензію терміном дії 5 років.

Можна зробити ВИСНОВОК, ЩО

- ▶ Інститут митного брокерства набув законодавчого оформлення та самостійності, проте скорішого вирішення потребує проблема реалізації права на підприємницьку діяльність (митне брокерство) деяких суб'єктів митних правовідносин, що забезпечить всі умови для ефективного та швидкого процесу проходження митних формальностей, як для митниці, так і для суб'єкта ЗЕД, створить всі умови для реалізації підприємницької ініціативи у митній сфері.
- ▶ Реалізація прав митних брокерів визначається правовими та організаційними механізмами реалізації права на підприємницьку діяльність у митній сфері.
- ▶ Митні брокери мають свій власний правовий статус у митних правовідносинах, складовими якого є права та обов'язки митних брокерів у митних правовідносинах.
- ▶ Існує недосконалий механізм реалізації прав митних брокерів в як учасників митних правовідносин.

Перспективними напрямками удосконалення правового забезпечення реалізації прав митних брокерів як суб'єктів митних

- Юсин Є.
1. Приведення у відповідність до норм Митного кодексу України підзаконних нормативних актів, які визначають правовий статус та правові основи діяльності митних посередників.
 2. Удосконалення правового регулювання та організації здійснення заходів контролю за дотриманням митницями вимог законодавства під час надання дозволів на здійснення брокерської діяльності, а також планування та здійснення заходів державного контролю за митною брокерською діяльністю.
 3. Удосконалення правового регулювання та організації надання адміністративних послуг митним посередникам, в тому числі митним брокерам.

!!! Обов'язок брокера відстоювати перед митними органами інтереси свого клієнта - учасника зовнішньоторговельної діяльності знаходиться у протиріччі з його залежністю від митниці, яка через видачу дозволу та ведення реєстру здійснює допуск цього брокера до його бізнесу.

Існуючий механізм, в рамках якого регулюється діяльність митних брокерів, формує ситуацію їх залежності від митних органів. Внаслідок цього митні брокери не уявляються представниками бізнесу в митниці, а навпаки, представниками державного органу в бізнесі.

На даний час існує необхідність скорішого врегулювання всіх існуючих довготривалих колізій чинного законодавства щодо державного регулювання діяльності митних посередницьких структур, а саме діяльності митних брокерів.

Механізм регулювання діяльності митних брокерів повинен бути змінений шляхом введення інституту саморегулювання діяльності митних представників.

Можна представити механізм саморегулювання митних брокерів у наступному вигляді:

- ▶ 1. Підставою для ведення митної брокерської діяльності є членство підприємства в одній з саморегульованих організації митних брокерів.
- ▶ 2. Реєстр митних представників веде саморегульована організація і здійснює обмін інформацією митними органами України.
- ▶ 3. Реєстр саморегульованих організації веде Центральний орган виконавчої влади з реалізації митної політики.
- ▶ 4. Саморегульована організація виступає перед митною службою гарантом за виконання своїм членом фінансових зобов'язань щодо сплати митних платежів.
- ▶ 5. Фінансові гарантії забезпечуються фондом саморегульованої організації за рахунок внесків кожного члена організації.
- ▶ 6. Саморегульована організація самостійно розробляє стандарти і правила.

Після введення саморегулювання митної брокерської діяльності можна отримати позитивний результат у наступному вигляді:

- ❑ - значного посилення фінансових гарантій перед державою по сплаті митних платежів.
- ❑ - ЗЕД почне регулюватися економічними методами важелями.
- ❑ - значно поліпшиться робота митних брокерів, з відстоювання інтересів своїх клієнтів.
- ❑ - діяльність митних брокерів за єдиними правилами, стандартами значно поліпшить якість посередницьких послуг, при цьому дотримання професійних правил і стандартів буде обов'язковою умовою здійснення діяльності митних представників.
- ❑ - підвищення якості митно-брокерських послуг дозволить більш ефективно задовольняти потреби суб'єктів міжнародної торгівлі. Це в свою чергу підвищить інвестиційну привабливість української економіки.

